

MÅL

I det här avsnittet får du läsa om:

- Vad avlyssning är
- Vad kryptering och dekryptering är
- Hur man kan kryptera meddelanden
- Hur avlyssning används
- Risker med digital kommunikation och lagring

BEGREPP

Avlyssning
Ceasarkrypto
kryptering
dekryptering
krypteringsnyckel
GDPR
artificiell intelligens AI

RISKER MED KOMMUNIKATION

Tänk dig att du har skrivit ett hemligt meddelande i ett brev som du ska skicka med en person som du inte riktigt litar på. Då kan det vara bra om du kan skriva meddelandet på ett sätt så att personen inte kan läsa meddelandet. Till exempel kan du skriva det på ett språk som personen inte förstår.

När du skickar meddelanden med en mobiltelefon eller en dator kan det hända att någon utomstående kan komma åt det digitala meddelandet du skickar och kan läsa ditt meddelande. För att undvika det kan man kryptera digital information så att den blir oläsbar för utomstående och bara kan läsas av den person du vill skicka till.

Avlyssning av kommunikation

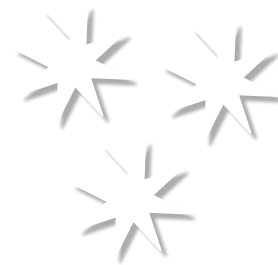
När man i hemlighet tar del av samtal och meddelanden mellan två personer säger man att man avlyssnar. När man misstänker att några planerar ett brott kan ibland polisen avlyssna dataöverföringar mellan flera personer och då brukar

man ha en dator som letar efter speciella ord eller meningar. När något intressant dyker upp signalerar datorn och man kan titta närmare på just den dataöverföringen. I Sverige är det bara tillåtet med avlyssning när en domstol beslutat att avlyssningen får genomföras. Anledningen är att avlyssning innebär ett intrång i den personliga integriteten, alltså saker som är privata. Det vill man undvika om det inte är så att man kan lösa eller förhindra ett allvarligt brott.

I andra länder ser det annorlunda ut. Där kan det till exempel vara så att myndigheter i smyg har installerat vissa appar i smarta mobiltelefoner för att övervaka befolkningen. Det kan till exempel handla om att hålla reda på hur användaren rör sig eller att avlyssna mikrofonen och kameran i mobiltelefonen. Det är viktigt att vara medveten om det här eftersom appar som kan övervaka ofta finns tillgängliga över hela världen.

Det finns mikrofon, GPS och kamera i din smarta mobiltelefon och de skulle kunna användas av en app för att övervaka vad du säger, hur du rör dig och hur din omgivning ser ut.

Välj rätt ord så meningen blir korrekt.

När man i hemlighet lyssnar på ett samtal mellan två personer håller man på med en _____

- a) dataöverföring
- b) kommunikation
- c) avlyssning